

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino vred
in v Mariboru s pošilja-
njem na dom
za celo leto 3 glid. — kr.
„ pol leta 1 „ 60 „
„ četrt leta — „ 80 „
Naročnina se pošilja
opravništvu v dijaškem
seminarju (Knaben-
seminar.)
Deležniki tisk. društva
dobivajo list brez po-
sebne naročnine

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamezne liste

prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rekapla
se ne vračajo, nepla-
čani listi se ne spre-
jemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice, če
se natisne enkrat 8 kr.
dvakrat . . . 12 „
trikrat . . . 16 „

Vabilo na naročbo.

Ob bližajočem se koncu leta uljudno vabimo
vse dosedanje naročnike „Slov. Gospodarja“, da se
zopet naročijo za leto 1880 ter nam še skušajo novih
naročnikov pridobiti. Kdor ima s čim in hoče naše
podvzete podpirati z majhnim darom, naj pristopi
med deležnike tiskovnega društva, da se nadomestijo
tisti udje, ktere nam je smrt pobrala; dosedanje
deležnike pa prosimo, da nam še naprej vvesti osta-
nejo in tako mogoče storijo nadalješnje prilaganje
„Cerkvene priloge“.

Deležnina znaša za celo leto 3 fl.

Naročnina za celo leto 3 fl.

„ pol leta 1 fl. 60 kr.

„ četrt leta — 80 kr.

Naročnina se nam naj blagovoljno po poštnih
nakaznicah še ta mesec pošlje, da vemo, koliko naj
prve številke tiskati damo. Napisi se naj napišejo
razložno in kdor je nov naročnik, naj to pristavi,
dosedanji pa naj na nakaznico prilepijo tiskani napis.

Opravništvo „Slov. Gospodarja“.

Ustavoverni liberalci v zadregah.

Dosedanji nemško-liberalni mogotei se ne
morejo navaditi v manjšini ostajati in se tukaj
okolščinam primerno, vsakako pa dostojno obna-
šati. Veliko več se po otročje repenčijo, okoli sebe
mahajo in ropotajo zoper reči, katere so prej, ko
so bili v večini, sami sklenoli. Tako pa kažejo
svetu svojo politično nesposobnost čedalje bolj in
pogrezavajo svoje „precartano“ liberalno ustavo-
verstvo v kalužo, iz katere jim je nihče več ne
izvleče. L. 1868. so ravno totti liberalci osnovali
in sprejeli novo vojaško postavo na 10 let. Po
tej postavi je se določilo, da ima Avstrija vzdr-
žavati vojsko 800.000 mož, dalje da ima 250.000
mož vedno pod orožjem ostajati in se vsako leto to-
liko novincev pobirati, da bo to mogoče. Ta po-
stava je do lani veljavna bila, ker so jo tudi po-
slanci ogerskega državnega zbora v Budim-peštu
sprejeli. Lani so naši in ogerski liberalci isto po-

stavo za eno leto podaljšali, t. j. do 31. dec. 1879.
Med tem so se nove volitve vršile pri nas, vseh
katerih so nemški liberalci v manjšino potisnjeni,
kar jih se ve grozno boli, hudo peče in draži
proti ministru Taaffeju, kateri je po njihovih mis-
lih kriv, da so propali, ker je česke poslance pri-
pravil v to, da so po 16. letih zopet prišli v dr-
žavni zbor. Vseled tega se nasajajo liberalni po-
slanci skoro na vse, karkoli ovo ministerstvo na-
svetuje, tedaj tudi na vojaško postavo. Ta se ima
namreč sedaj podaljšati na 10 let. Zoper to po-
stavo nasajajo se liberalci tem bolj, ker zamorejo
tukaj res ministerstvu preglavice delati. Kajti pri
drugih postavah odločuje navadna večina glasov,
pri tej pa je treba $\frac{2}{3}$ vseh, ker so liberalci to l.
1868 tako bili sklenoli. Zato mora tudi kakih 40
liberalnih poslancev pridobljenih biti za vojaško
postavo, ker ima narodno konservativna večina na-
vadno le po 174—180 glasov. To vedo liberalci
in tega se držijo trdovratno ter se kažejo svetu, da
so Bog vedi kako vneti za blagor svojih volilcev,
ker hočejo vojaške potrebe zmanjšati, varčno gos-
podariti in tako bremena davkeplačilec polaj-
šati. Ali to je vse le na videz, jalova govorica.
Liberalci mislijo ministra Taaffeja zadeti, državni
zbor razdreti, nove volitve pozročiti in pri njih
s pomočjo jim prijazne vlade na konja vplezati,
iz katerega smo jih pri zadnjih volitvah poteguli.
V zadrege spraviti mislijo ministerstvo, so pa sami
sred njih.

To stoji, da navaženemu zapravljevcu nihče
ne veruje, da bo sedaj res začel varčno gospo-
dariti. Liberalci so celih 18 let imeli časa dovolj
svetu pokazati svojo varljivost. Krivi so si sami,
da jim sedaj nihče ne veruje razun zaslepljenih
pristašev. Vojaško uredbo sedaj naenkrat prekuc-
niti, to nikakor ne kaže, še menje pa število vo-
jakov, zalogo orožja, zmanjšati, ko šteje italijan-
ska vojska 1,200.000 mož, francoska 1,550.000,
nemško-pruska 1,860.000 in ruska več kakor
2,000.000. Kdo se upa Avstrijo sred orožanih dr-
žav evropskih pustiti z golimi rokami? Nesrečna
vojska bi nas stala mnogo več denarjev, kakor

nas stoji vojska dovolj močna za našo obrambo. Naši narodno-konservativni poslanci komaj čakajo na priliko, da bi nam dačna bremena polajšali, toda pri vojaški postavi se tega storiti ne upajo, ker bi tako celo cesarstvo postavili v največjo nevarnost. Tega kot vrli Avstrijanci storiti ne morejo in zato so glasovali in bodo zopet glasovali za njo. Tako sodijo tudi domoljubi v ogerskem državnem zboru in so postavu že podaljšali na 10 let. Liberalci so zanašali se, da jim priskoči liberalna večina gosposke zbornice pod vodstvom glasovitega viteza Schmerlinga. Ali tukaj so se močno nkanili. Vitez Schmerling je najbolj zagovarjal podaljšanje vojaške postave in vsled tega jo je gosposka zbornica sprejela enoglasno ter poslala nazaj državemu zboru s tem, naj jo vzame še enkrat v pretres in potem sprejme. Ob enem so svitli cesar k sebi pozvali g. Weeberja, poslanca izmed zmernejih liberalcev, in mu rekli: „vojaško postavu na 10 let podaljšati je potrebno; potroški za vojaštvo so res veliki in jaz (svitli cesar) želim in hočem, da se znižajo, ali o sedanjem trenutku to ni mogoče, bilo bi za obstanek cesarstva prenevarno.“ Dalje so baie cesar dostavili, da se bo itak tudi pri vojaki varčno postopalo, kolikor najbolj mogoče, tudi se jim (cesarju) nerazumljivo zdi, zakaj so liberalci toliko zoper §. 2 vojaške postave (nabiranje novincev), ker so za §. 1. glasovali, kder se število avstrijskih vojakov določuje na 800.000 mož? Cesarjeve besede je g. Weeber naznanil liberalnim tovaršem, ki so sedaj osupnjeni in poparjeni. Nekateri so že odstopili, drugi omahujejo in število zagrzencev se krha, vse pa je grozno stram, da so se v take zadrege s svojim kujanjem zvabiti dali. Prej so ropotali zoper postavu, sedaj pa bi naj za njo glasovali, če nečejo veljati kot slabi domoljubi in slabi Avstrijanci ter zgubiti ves dosedanj upliv v najvišjih krogih, vso politično veljavo. Bosna in Hercegovina dala je liberalcem prvi udarec, vojaška postava jim koplje politični greb!

Gospodarske stvari.

Svinjsko meso kako ga po raznih krajih sveta solijo in sušijo.

M. Suho svinjsko meso je vsepovsod zelo priljubljeno jed, zato je pa tudi treba pri soljenju in sušenju gledati na to, da se to pripravljane tudi na pravi in najboljši način godi. Poglejmo toraj, kako sladkojedni Angličani svoje svinjetine soli in pripravlja, morebiti se bomo tudi mi od njega v tem oziru kaj naučili, ker je angleška sušena svinjetina široko po svetu kot najboljša in najokusnejša znana.

Tako imenovani Kentovski način svinjo raz-
nditi in soliti je tale: Ko se je iz zaklane svinje drobovina ven vzela in sploh svinja za daljno delo

pripravila, jo pusté 24 ur viseti. Stegna se ji potem izrežejo, da se posebej osolijo in suše; noge, nšesa, rep in glava se brž za porabo osolé in razun tega kar se je od pleč, ledvične pečenke in reber za mesene klobase na stran djalo, se vse drugo meso za pečenje porabi. Kar je še ostalo, se razreže ali razseka v primerno debele kose in rahlo vriba z zmesjo, ki obstoji iz soli, sladkorja in soliterja. Na to se v dno kadi, v katero se ima meso vložiti, plast soli potrosi, na njo meso trdno vloži in vsaka druga plast mesa zopet s soljo dobro natrosi. Včasih se tudi nekoliko kapelj vode na meso poškropi, da se tako sol prej razpusti. Boljše pa je z vodo nič ne škropiti. Če se v prvih 14 dnevih salamurja še ni tako vzdignila, da nad vse meso stopi, se iz soli, sladkorja in saliterja močna salamurja skuha, pusti, da se ohladi in izhlajena na meso vlijeje. Na meso se položi lesen pokrov, kateri se s kamnom dosti težkim obteži, da vse meso v salamurji leži in nič iz nje ne moli. Ko je meso še dve do tri nedelje v soli ležalo, se vzeme iz nje, na ražnje potakne, da se tako oteče. Slednjič se razobesi v dim in se pusti sušiti. Po dveh mesecih je že za kuho in godno, še bolj po treh mesecih. Rano spomladi se suho meso v pavolnate prtice kos za kosom zašije in ti še z gosto apneno vodo pomažejo, da se ga muhe ne lotijo. Na 60 kilogramov svinjetine računijo na Angleškem 9 kil. soli, 1 kil. soliterja, $\frac{1}{2}$ kil. sladkorja in 1 kilo morske soli. Tako delajo Angleži s svinjskim mesom.

Poglejmo zdaj, kako ravnaajo Francozje. Tudi Francozi so gorki ljubitelji suhega svinjskega mesa in zato si ga tudi veliko in umetno nasuše. Oni zaklanih svinj ne varijo, t. j. oni jih ne poma-kajo v vreli krop, da jih s tem ščetinja osnažijo, ampak na Francoskem zaklano svinjo osmodé. Napravi se zato primeren velik kup suhe slame in zaklana žival se položi na njo. Slama se zažge na tisti strani, od ktere veter vleče, in tako se vse ščetine v hipu osmodé. Kar še kaj kociinja ostane, to se s ščopom goreče slame popolnoma osmodi. Na to se vsa svinja z mrzlo vodo in ščetico prav dobro početa in oiba in še z ostrimi noži obrije. Francozje pravijo, da se tako pripravljena svinje-tina bolj in delj časa drži, kakor pa če se svinja v vrelem kropu vari, kar je tudi vse prav ver-jetno. Na svinjo 150 kil. težko se računi 20 kil. kamnene soli, 5 kilov sladkorja, 90 gramov stol-čenega pep a, ravno toliko dišečih nagelčev in tudi 90 gramov ribane nove dišavine. (Neugewürz). Te snovi se med seboj dobro pomešajo in s to zmesjo meso uro ali dve vtirava. Na to se meso trdno v kad zloži, vsaka plast mesa s to zmesjo dobro potrosi in kar je še ostane vrh vložnega mesa vsuje. V treh do štirih tednih se sme meso iz kadi vzeti, in v dim obesiti, da se posuši.

Krače (šunke) in sploh sušeno meso se v posebnih za sušenje napravljenih hšah sušijo. More se pa to tudi v navadnih kuhinjah z odpr-